

**Програма підвищення кваліфікації
педагогічних працівників
за спеціальністю 013 Початкова освіта
галузь знань 01 Освіта/Педагогіка**

Складники програми	Зміст програми
Назва програми	Актуальні питання початкової освіти
Розробники	Керівник проєктної групи: Андросова Наталя Миколаївна – кандидат педагогічних наук, викладач кафедри педагогіки дошкільної та початкової освіти Члени проєктної групи: 1. Баранюк Ірина Григорівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки дошкільної та початкової освіти, доцент кафедри педагогіки дошкільної та початкової освіти 2. Ткаченко Ольга Михайлівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки дошкільної та початкової освіти
Напрями (найменування)	Розвиток у педагогічних працівників загальних та професійних компетентностей : формування у здобувачів освіти спільних для ключових компетентностей вмінь, визначених частиною статті 12 Закону України «Про освіту»; знання про психолого-фізіологічні особливості здобувачів початкової освіти; створення безпечного та інклюзивного освітнього середовища, особливості (специфіка) інклюзивного навчання; забезпечення додаткової підтримки в освітньому процесі дітей з особливими освітніми потребами та таким, що зазнали булінгу; створення безпечного інформаційного середовища та психологічного комфорту для учасників освітнього процесу початкової школи на засадах партнерства; проєктування й організація освітньої та дозвіллевої діяльності на засадах етнопедагогіки, інтерактивної діяльності; рефлексивна компетентність стосовно співпраці учасників освітнього процесу в початковій школі та особистісного розвитку впродовж життя
Форми підвищення кваліфікації	Очна, заочна, дистанційна, мішана (очно-дистанційна на платформі Google Workspace for Education).
Вид підвищення кваліфікації	Навчання за програмою підвищення кваліфікації
Цільова аудиторія	Учителі початкових класів; вихователі групи подовженого дня; асистенти вчителя початкових класів; заступники директора з навчальної та виховної роботи; керівники гуртків для учнів початкової школи; організатори дитячої творчості; керівники методичних об'єднань вчителів, що викладають у початковій школі; вчителі, які забезпечують освітній процес у початковій школі; педагоги недержавних освітніх закладів початкової освіти.
Мета програми	Сприяти у педагогічних працівників, що організовують освітній

	<p>процес початкової школи та дозвіллеву діяльність учнів молодшого шкільного віку:</p> <ul style="list-style-type: none"> • підвищенню кваліфікації надання освітніх послуг; • формуванню загальних та професійних компетентностей згідно Державного стандарту «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)» від 23.12.2020 р. №2736; • професійному розвитку відповідно до державної політики у галузі освіти та забезпечення якості освіти.
<p>Зміст програми (анотація)</p>	<p>Модуль 1.</p> <p>Партнерство як принцип організації освітнього процесу в Новій українській школі. Сутність поняття «партнерство». Партнерство як історико-педагогічний феномен. Основні ідеї педагогіки партнерства. Партнерство в контексті вимог Концепції Нової української школи. Особливості реалізації ідеї партнерства в різних сферах професійного спілкування вчителя початкової школи.</p> <p>Профілактика та протидія булінгу в початковій школі. Поняття та ознаки булінгу. Соціальна структура булінгу. Форми та види булінгу. Діагностика булінгу в закладі освіти. Методика протидії булінгу в початковій школі. Взаємодія суб'єктів, які можуть здійснювати реагування у сфері протидії булінгу. Профілактика булінгу в закладах освіти. <i>Практичні кейси.</i> Джерела з протидії та профілактики булінгу.</p> <p>Інтерактивні технології в організації освітнього процесу початкової школи. Інтеракція як засіб подолання конфліктності в освітньому середовищі. Особливості інтерактивної діяльності у роботі з учнями початкової школи. <i>Практичні кейси:</i> інтерактивні вправи для проведення батьківських зборів, що готують до дискусійної форми спілкування.</p> <p>Модуль 2.</p> <p>Формування ціннісних орієнтацій учнів початкової школи Ціннісні ставлення як основа адаптації у суспільство. Ключові компетентності для життя. Структура формування цінностей. Форми роботи з формування ціннісних ставлень учнів початкової школи.</p> <p>Розвиток емоційного інтелекту учнів початкової школи Поняття «емоційний інтелект». Структура емоційного інтелекту. Види емоцій. Особливості формування та діагностика емоційного інтелекту учнів початкових класів. Технології розвитку емоційного інтелекту в молодших школярів. Практичні вправи, спрямовані на розвиток емоційного інтелекту учнів початкових класів.</p> <p>Використання ідей В. Сухомлинського в контексті НУШ Педагогіка партнерства – основа родинно-шкільного виховання. Педагогічні технології формування цінностей засобами природи. Виховний потенціал творів художньої педагогіки В. Сухомлинського та використання їх в освітньому процесі початкової школи.</p>

Модуль 3.

Оберігальна сутність народної педагогіки Цілі оберігальної педагогіки. Роль вірувань у формуванні оберігальної спрямованості народної педагогіки. Дитячі обереги. Предмети охоронного призначення. Оберігальна символіка. Обрядові та необрядові дії оберігального спрямування. Словесні обереги. Материнські замовляння.

Організація дитячого дозвілля у позаурочний час Дитяче дозвілля як засіб згуртування колективу. Види дитячого дозвілля молодших школярів. Напрями роботи дозвіллевої діяльності. Форми організації дозвілля у позаурочний час. Залучення батьків, волонтерського руху та громадських організацій у дозвіллеву діяльність учнів початкової школи.

Розвиток творчих здібностей дітей молодшого шкільного віку засобами народних пісень та пісень-ігор Жанри старовинних українських народних дитячих пісень. Значення народних дитячих пісень в дозвіллевій діяльності. *Практичні кейси* з діяльності за пісенним фольклором: інсценування дитячих пісень-ігор, ігрова театральна діяльність, організація пісенних забав. Флешмоб як форма ігрової діяльності у початковій школі.

Модуль 4.

Організація сучасного освітнього середовища у початковій школі. Поняття «освітнє середовище», «розвивальне освітнє середовище». Принципи освітнього розвивального середовища. Типологія розвивального освітнього середовища. Особливості та принципи організації зонування освітнього простору в початковій школі. Універсальний дизайн освітнього середовища в початковій школі. Проектування мобільних та динамічних розвивальних освітніх осередків за принципами універсального дизайну й розумного пристосування. Вибір розвивального матеріалу для молодших школярів.

Організація інклюзивного навчання в закладах освіти.

Нормативно-правове забезпечення професійної діяльності вчителя в системі інклюзивної освіти. Сучасні тенденції функціонування закладів освіти інклюзивного типу в Україні та зарубіжних країнах. Кадровий ресурс закладів освіти інклюзивного типу. Психолого-педагогічні основи розуміння та врахування особливих освітніх потреб учнів у навчальному процесі. Стратегії професійної діяльності вчителів в закладах освіти інклюзивного типу. Професійне співробітництво вчителів із фахівцями партнерських організацій та служб (вектор комплексного супроводу учнів із особливими освітніми потребами).

Модуль 5.

Медіаосвіта і медіаграмотність в сучасній українській школі Медіаосвіта та медіаграмотність як освітні категорії. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні: пріоритетні напрями та нові акценти. Основні теорії медіаосвіти. Вплив медіа на

	розвиток особистості молодшого школяра. Медіаосвіта учнів початкової школи, формування медіакомпетентності особистості. Медіаграмотність як техніка запобігання маніпуляціям з боку медіа. Інтеграція медіаосвіти в навчальні предмети сучасної початкової школи. Медіаосвітні ігри для формування медіаосвітньої компетентності молодших школярів. Уникнення помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності. Зміст академічної доброчесності. Вимоги до академічної доброчесності. Види порушень академічної доброчесності. Інтелектуальна власність та її захист. Проблема академічного плагіату. Запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах. Культура спілкування в науковій сфері.
Обсяг програми (тривалість)	150 год. /5 кред.ЄКТС 72 год./2,4 кред.ЄКТС 30 год./1 кредит ЄКТС
Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться, навчатимуться (загальні, фахові тощо).	<i>Загальні</i> (ЗК 01–ЗК 05). <i>Професійні:</i> мовно-комунікативна (А1.4); предметно-методична (А2.2, А2.4, А2.5); інформаційно-цифрова (А3.1–А3.3); психологічна (Б1.1–Б1.4); емоційно-етична (Б2.1–Б2.3); педагогічного партнерства (Б3.1–Б3.3); інклюзивна (В1.1–В1.3); здоров'язберезувальна (В2.2–В2.5); проектувальна (В3.1); прогностична (Г1.2); організаційна (Г2.1–Г2.2); оцінювально-аналітична (Г3.3); інноваційна (Д1.1–Д1.3); навчання впродовж життя (Д2.1 –Д2.2); рефлексивна (Д3.1).
Види діяльності	Тренінги, семінари, семінари-практикуми, лекції, інструктивно-методичне заняття, вебінари, консультації, дистанційні консультації, дискусії, конференції з обміну досвідом, «круглий стіл».
Результати підвищення кваліфікації	Набуття та удосконалення компетентностей: <i>загальних:</i> громадянської, соціальної, культурної; лідерської. <i>професійних:</i> мовно-комунікативної; предметно-методичної; інформаційно-цифрової; здоров'язберезувальної; психологічної; емоційно-етичної; педагогічного партнерства; інклюзивної; проектувальної; прогностичної; організаційної; оцінювально-аналітичної; інноваційної; рефлексивної; здатність до навчання впродовж життя. Слухач курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників повинен знати: <ul style="list-style-type: none"> • стратегію і пріоритетні напрями розвитку системи освіти в цілому і початкової освіти зокрема; • філософсько-методологічні засади сучасної освіти;

	<ul style="list-style-type: none"> • сучасні підходи до проблеми формування національної свідомості у початковій ланці освіти; • особливості організації освітнього процесу в початковій школі; • способи протидії булінгу в освітньому процесі; • принципи й форми дотримання академічної доброчесності; • особливості навчання безпечному користуванню медіапродуктами в учнів початкової школи. <p>Слухач курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників повинен уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • вільно орієнтуватися в сучасному соціально-політичному та освітньому просторі, знати пріоритетні напрями розвитку початкової освіти; користуватися в практичній діяльності основними нормативно-правовими документами; • організовувати освітній процес на засадах особистісно зорієнтованої та народної педагогіки; • враховувати вікові й індивідуальні особливості молодших школярів у процесі освітньої та дозвілдової діяльності; • аналізувати труднощі, вибирати ефективні форми, методи і прийоми роботи для плідного навчання, виховання й розвитку; • застосовувати інноваційні педагогічні технології та сучасні дослідження в галузі освіти; • збагачувати освітній процес початкової школи базовими цінностями української народної педагогіки; <p>повинен усвідомлювати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • роль теорії та методики в успішності й результативності впровадження нових освітніх стандартів; • необхідність удосконалення власної професійної майстерності; • значення професійного зростання, удосконалення особистісних якостей; • роль впровадження сучасних способів протидії булінгу та маніпуляцій в освітньому процесі й дозвіллі учнів початкової школи.
Строки виконання програми	Відповідно до плану-графіка підвищення кваліфікації педагогічних працівників на передбачений рік
Місце виконання програми	<p><i>Очна, заочна форми</i> у Центральноукраїнському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка, вул. Шевченка, 1.</p> <p><i>Дистанційна або змішана (очно-дистанційна форма)</i></p>
Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації	Сертифікат про підвищення кваліфікації.

Література

1. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс]. Верховна Рада України. Офіційний вебпортал парламенту України. Законодавство України. Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
2. Закон України «Про повну загальну середню освіту» [Електронний ресурс]. Верховна Рада України. Офіційний вебпортал парламенту України. Законодавство України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#n984>.
3. Порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800. [Електронний ресурс]. Верховна Рада України. Офіційний вебпортал парламенту України. Законодавство України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/800-2019-%D0%BF#Text>.
4. Державний стандарт початкової освіти, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України 21 лютого 2018 р. № 87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24 липня 2019 р. № 688) [Електронний ресурс]. Верховна Рада України. Офіційний вебпортал парламенту України. Законодавство України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-%D0%BF#Text>.
5. Державний стандарт «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)», затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 23 грудня 2020 р. № 2736 [Електронний ресурс]. Верховна Рада України. Офіційний вебпортал парламенту України. Законодавство України. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2736915-20#Text>.
6. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи [Електронний ресурс]. Міністерство освіти і науки України. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>.
7. Типова освітня програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладами післядипломної педагогічної освіти, затверджена Наказом МОН України №36 від 15.01.2018 р. [Електронний ресурс]. Верховна Рада України. Офіційний вебпортал парламенту України. Законодавство України. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovoyi-osvitnoyi-programi-organizaciyi-i-provedennya-pidvishennya-kvalifikaciyi-pedagogichnih-pracivnikiv-zakladami-pislyadiplomnoyi-pedagogichnoyi-osviti>.
8. Типові програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників, затверджені Наказом МОН України №457 від 23.04.2021 р. [Електронний ресурс]. Верховна Рада України. Офіційний вебпортал парламенту України. Законодавство України. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovih-program-pidvishennya-kvalifikaciyi-pedagogichnih-pracivnikiv>.